

„KAS GALI PADĖTI SPRĘSTI „REALIAS“ IR VIRTUALIAS PATYČIAS?“

Užsiėmimas skirtas: mokiniams nuo 7 klasės.

Trukmė: 45 min.

Reikalingos priemonės: kuprinė su knygomis, sąsiuviniais, pieštukais, flasteriais ir kt. Svarbu, kad keli sąsiuviniai būtų suplėšyti, pati kuprinė šiek tiek netvarkinga, tarsi jos savininkui ką tik būtų tekę patirti patyčias; A4 formato lapai; kompiuteris, projektorius ir garso kolonėlės.

1. susėdę su mokiniais ratu, pamokos pradžioje pristatykite mokiniams užsiėmimo temą.

Priminkite vaikams, kokį elgesį mes vadiname patyčiomis: „*Patyčiomis mes vadiname įvairų elgesį, kuriuo vienas vaikas įskaudina ar pažemina kitą vaiką. Paprastai patyčios vyksta ne vieną kartą, o kartojasi. Pavyzdžiui, kai vienas vaikas pravardžiuoja kitą, jis tai daro ne vieną dieną, o dažnai.*“

2. Klasės viduryje pastatykite kuprinę (*pastaba: tai neturi būti klasės mokinio kuprinė*) ir pateikite instrukciją: „*Prieš jus yra kuprinė kuri priklauso vaikui, kuris mokėsi šioje mokykloje ir tapo patyčių auka.*“

Paraginkite mokinius apžiūrėti kuprinę ir pamąstyti apie šį vaiką.

Pasiūlykite mokiniams padiskutuoti šiais klausimais:

- ❖ Kas skriaudė šį mokinį?
- ❖ Kaip skriaudžiamas vaikas turėjo jaustis?

3. Įsibėgėjus diskusijoms moksleivius suskirstykite poromis. Išdalinkite A4 formato lapus ir pasakykite užduotį: „*Lapą padalinkite į tris dalis. Pirmoje surašykite, kaip jaučiasi tie vaikai, kurie patiria patyčias. Antroje – kokie jausmai kyla tiems, kurie stebi patyčias. O trečiojoje – kaip jaučiasi vaikas, besityčiojantis iš kitų.*“

Atlikusios užduotį poros pristato, ką surašė. Svarbu, kad pirmiausiai visos poros perskaitytų, kokie jausmai kyla nukentėjusiam vaikui, paskui – stebėtojui ir galiausiai – besityčiojančiam vaikui.

Atkreipkite mokinių dėmesį į tai, kad vaikai, kurie tyčiojasi iš kitų, dažnai jaučiasi nelaimingi ir nežino kitų būdų pasijausti geriau. Apibendrinami įvardinkite jausmų spektrą, kurį kelia patyčių situacija.

4. Pratęskite diskusiją, prisimindami anksčiau aptartą ir apžiūrėtą kuprinę. Užduokite vaikams klausimus:

- ❖ Prisiminkime kuprinės savininką – vaiką, kuris patyrė patyčias ir mokėsi šioje mokykloje. Ar jis galėjo padėti sau?
- ❖ Ar galėjo padėti kiti – draugai, klasiokai ir kaip? Ar galėjo imtis tam tikrų veiksmų jie?
- ❖ Ar galėjo šioje situacijoje padėti nukentėjusiojo tėvai, mokytojai?

5. Pasižiūrėkite su vaikais filmuką „Cyber bullying. Let’s fight it together“ („Elektroninės patyčios. Kovokime su jomis kartu“), jį rasite paspaudę šią nuorodą: <https://www.youtube.com/watch?v=dubA2vhllrg>

Po filmo padiskutuokite su vaikais šiais klausimais:

- ❖ Ar gali padėti suaugusieji vaikams, susiduriantiems su patyčiomis mokykloje ar internete? Kodėl taip arba kodėl ne?
- ❖ Kokios pagalbos jūs tikėtės iš suaugusiųjų, jei susiduriate su patyčiomis mokykloje ar internete?
- ❖ Įvardinkite bent vieną suaugusį žmogų, kuriuo jūs jaučiate, kad galėtumėte pasitikėti ir papasakoti apie patyčias.

6. Pasakokite vaikams kuo gali padėti suaugusieji patyčių situacijose, pvz.:

- ❖ *su suaugusiais tu gali tiesiog pasikalbėti. Kartais vien iškalbėjus apie tam tikrus sunkumus, pasidaro lengviau ir geriau.*

- ❖ *Galima iš suaugusiųjų prašyti kaip nors sureaguoti į patyčių situacijas, pvz. klasės auklėtojas gali pasikalbėti su tais vaikais, kurie tyčiojasi, gali surengti klasės valandėlę apie patyčias ir tokiu būdu pamėginti su vaikais pasikalbėti apie tokį elgesį.*
- ❖ *Su suaugusiais galima pasitarti, kaip gali pats reaguoti į patyčias. Pvz. iki šiol mėginai ignoruoti patyčias, tačiau jos tęsiasi ir toliau. Gal tavo mama, tėtis ar mokytojas turės idėjų, kaip tu dar galėtum reaguoti?..“*

7. Baigdami užsiėmimą akcentuokite vaikams:

- ❖ nesvarbu kokį vaidmenį vaikai atlieka patyčių situacijoje (aukos, skriaudėjo, stebėtojo), jie visi yra situacijos dalyviai ir gali sustabdyti patyčias. Nieko nedarymas skatina patyčias plisti.
- ❖ Labai svarbu kreiptis pagalbos tose situacijose, kai patys vaikai negali susidoroti su kitų vaikų elgesiu. Kreipimasis į patikimus suaugusius namuose, mokykloje ar net anonimiškas pranešimas mokykloje apie patyčias, gali užkirsti kelią patyčių plitimui.
- ❖ Pastebėjus patyčias svarbu apie tai pranešti suaugusiam žmogui.

Daugiau užduočių galite rasti mūsų tinklalapyje <http://bepatyciu.lt/kampanija-be-patyciu/metodine-medziaga/>